

Kultur- Og Likestillingsdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
23/220-45

Deres dato:
24.10.2023

Vår ref.:
23/17137-2
23/156443

Vår dato:
18.12.2023

Innspill til handlingsplan for deltakelse

Det vises til kultur- og likestillingsdepartementets invitasjon til å komme med innspill til handlingsplan for deltakelse i kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter.

Nordland fylkeskommune som regional samfunnsutvikler ønsker å bidra til at alle har mulighet til å delta i fritidsaktiviteter i hele fylket. Fylkesrådet i Nordland har blant annet vedtatt en strategi for ung inkludering (Divna. Aktan. Alle. Sammen). Denne fremhever at vi i Nordland har plass til og behov for alle, og at alle unge skal kjenne på tilhørighet og ha mulighet til å delta i samfunnet ut fra egne forutsetninger.

For å inkludere flere barn og unge i kultur-, idrett- og friluftaktiviteter mener vi at samarbeid mellom ulike aktører er en nøkkelfaktor. Både offentlige og frivillige tilbydere av aktiviteter må samarbeide og koordinere seg for at barn og unge skal kunne få et godt og variert fritidstilbud. Nordland fylkeskommune har både en veiledningsrolle, og et virkemiddelapparat som kan bidra til å stimulere til aktivitet som er initiert av kommuner eller frivillighet.

Utfordringene innenfor frivilligheten er mange, og det er flere barrierer som hindrer deltakelse. En av disse barrierene er geografien i Nordland, og at transport ofte setter begrensinger for deltakelse. Det er viktig at lokale aktivitetstilbud synliggjøres for målgruppen via egnede plattformer, og at det arbeides med løsninger for transport. I tillegg ser vi at en del lag og foreninger har utfordringer med etterdønningen av korona, selv om tallene viser en økning i deltakelse sammenliknet med rett etter koronaårene. Eksempelvis hadde idretten i Nordland størst nedgang av antall medlemmer i landet i løpet av disse årene. Geografi og befolkningsmønster spiller også inn på hvilke tilbud som finnes ulike steder.

En annen stor utfordring for å skape aktivitet handler om tilgang på menneskelige ressurser og kompetanse. Dette inkluderer tilgang på nye frivillige, noe som er ekstra utfordrende med befolkningsutviklingen i Nordland. Rekrutteringsarbeid og kompetanseheving må derfor prioriteres.

Nedprioriteringen av estetiske fag i skolen fører til at barn og unge i mindre grad får kunnskap og erfaring er også en utfordring. Hvordan og hvor høyt dette er prioritert, legger grunnlaget for deltakelse innenfor kunst og kultur. Lærere med høy kompetanse innenfor estetiske fag, er ikke bare en ressurs i skolen, men sørger også for tilgang til personer med kompetanse for lag og foreninger, som korps, kor, teater, dans osv. Dette er spesielt viktig i mindre lokalsamfunn der det ikke er tilgang på profesjonell kunst- og kulturkompetanse.

Både kommuner og frivilligheten opplever også økonomiske utfordringer. Tilskuddsordninger for lag og foreninger er i mange tilfeller knyttet til prosjekter og nye tiltak, mens den største

Adresse:
Postmottak
Fylkeshuset
8048 Bodø

Besøksadresse:
Prinsensgate 100
Org.nr.:
964 982 953

Telefon:
75650000
E-post:
post@nfk.no

Samfunnsutvikling
**Folkehelse og lokal
samfunnsutvikling**
Tove Solvang
Tlf.: 75650485

økonomiske utfordringen gjerne henger sammen med ordinær drift. I kommunene prioriteres, naturlig nok, lovpålagte oppgaver framfor utviklingsoppgaver knyttet til barn og unge. På en annen side er det ikke bare økonomiske barrierer som hindrer deltakelse, men også sosioøkonomiske årsaker og manglende universell utforming.

Gjennom vårt samarbeid med frivillighet, kommuner og friluftsråd i Nordland er blant annet følgende nevnt som faktorer som kan bidra til å fremme deltakelse og aktivitet:

- Åpne opp offentlige bygg for aktivitetstilbud til barn og unge.
- Styrking av idrettens økonomiske og anleggsmessige rammevilkår.
- Bedre samhandling. Eksempelvis mellom regionale og lokale myndigheter og frivilligheten, og mellom det offentlige og idrettskretser, friluftsråd m.fl.
- Sikre forutsigbarhet og øke tilskudd til drift av frivillige organisasjoner og deres tiltak – og et forenklet søknads- og rapporteringssystem.
- Stimulere til bedre samarbeid og samskapning mellom frivillige organisasjoner og lokale og regionale myndigheter.
- Statlige midler til kommuner og/eller fylkeskommuner for styrking eller opprettelse av tilskuddsordninger til frivillige organisasjoner.
- Frie midler som ikke legger føringer for organisasjonenes aktivitet.
- Gi barn og ungdom medvirkningsmuligheter i utviklingen av lokale fritidsaktiviteter.
- Synliggjøre mangfoldet i aktivitetene, slik at flere kan finne en fritidsaktivitet. Eksempelvis kan kulturarv og kulturminner engasjere på tvers av generasjoner og rekruttere barn og unge som kan lære håndverk og føre arven videre.
- Synliggjøring av offentlige fritidstilbud og aktivitetstilbud i regi av frivilligheten gjennom nettsider, apper og sosiale media, gjerne på flere språk.
- Tilgang på åpne møteplasser med tilrettelagte lokaler for kulturaktivitet og tilgang på utstyr, som har lav eller ingen kostnad. Det gir mulighet til å prøve ut aktiviteter på barn og unges egne premisser, og gir mulighet for deltakelse uavhengig av økonomi.
- Fortsette arbeidet med økt samarbeid mellom kulturskolerådet, UKM, og ungdom og fritid. Disse tre partene dekker i stor grad bredden av kulturtilbud for barn og unge, og sørger for synergier mellom spesialiserte tilbud, og de mer allmenne breddeaktivitetene. I tillegg et kan de ha en rolle som koblingspunkt opp mot andre aktiviteter i regi av frivilligheten.
- Tilskudd til nødvendig utstyr for å utøve fritidsaktiviteten og/eller muligheter for å låne utstyr.
- Lokale/regionale tilskuddsordninger for barn og unge i familier med lav inntekt, eksempelvis aktivitetskort/kulturkort. Synliggjøre slike ordninger og ha et lite byråkratisk søknadssystem.
- Muligheter for tilskudd til transport til fritidsaktiviteter.

Nordland fylkeskommune ønsker lykke til videre i arbeidet med handlingsplanen for deltakelse.

Med vennlig hilsen
Arne Ivar Mikalsen
fylkesråd for samfunn, kultur og miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur